

NGEU: els plans d'actuació en l'àmbit digital en alguns dels principals sectors de l'economia espanyola

En el present article, repassem les principals actuacions que preveu el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència en l'àmbit de la digitalització en tres sectors d'interès de l'economia espanyola: el sector turístic, l'industrial i l'agroalimentari.¹

1. Sector turístic

El Pla contempla inversions en l'àmbit de la digitalització per atreure un turista cada vegada més digitalitzat, per millorar la gestió dels fluxos turístics i per impulsar la competitivitat de les empreses del sector.

El Pla mobilitza cap al sector fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) per valor de 3.400 milions d'euros, dels quals planeja destinar el 15,4% a inversions en matèria de digitalització. És a dir, uns 540 milions d'euros en el període 2021-2023. Per dilucidar si és una magnitud elevada, cal comparar-la amb la inversió que el sector dedica de manera habitual a la digitalització. Per fer-ho, realitzem una aproximació mitjançant l'ús de la base de dades EUKLEMS, que proporciona informació per sectors sobre les inversions en diferents àmbits, entre ells alguns relacionats amb l'aposta digital.²

Doncs bé, obtenim que la suma total considerada en el Pla representa al voltant del 25% de la inversió anual del sector en la mitjana dels anys 2014 i 2015. Si repartim de manera uniforme l'esforç entre els tres anys, es tracta d'un augment del 8,3% per any. Aquest augment és notable si considerem que, entre el 1996 i el 2015, l'increment anual mitjà de les inversions d'aquest tipus al sector va ser del 7,2%.

Si entrem en el detall de la mena d'inversions contemplades, es poden desgranar en tres línies:

- 1) **Pla de Sostenibilitat Turística a la destinació:** l'objectiu és millorar l'experiència turística del client mitjançant aplicacions digitals (*webs, apps*), desenvolupar i gestionar infraestructures en matèria de connectivitat (fibra òptica, xarxes wifi municipals, 5G), desenvolupar instruments d'intel·ligència artificial (IA) i de *big data* (gestió de reputació en línia, gestió de fluxos, etc.) i actuar sobre les empreses proveïdores de serveis turístics en destinació (millorar la formació i oferir assessorament en matèria digital).
- 2) **Pla de Transformació Digital de les destinacions turístiques:** es planteja crear una plataforma que doti d'interoperabilitat l'oferta de serveis turístics públics i privats i generar el Sistema d'Integració Turística (SIT), un entorn d'accés a la informació d'oferta i demanda que ofereixi eines d'anàlisi i d'interacció amb el turista.
- 3) **Pla de Transformació Digital d'Empreses de la cadena de valor turística a través de la intel·ligència artificial i d'altres tecnologies habilitadores:** aquest últim capítol preveu la creació d'una base de dades sectorial, per potenciar l'ús del *big data* i de la IA al sector i per generar un entorn col·laboratiu públic-privat per generar una mena d'*app-store* dirigit a les empreses del sector. Finalment, s'oferirà finançament per a processos d'innovació, en especial de les pimes.

Per bé que les actuacions considerades van en la bona direcció, el Pla no ofereix gaires detalls sobre els mecanismes orientats a facilitar el procés de modernització i de digitalització de les pimes.

2. Sector industrial

L'objectiu és impulsar la modernització i la productivitat de l'ecosistema industrial mitjançant la digitalització de la cadena de valor. Es preveu mobilitzar fons de l'MRR per valor de 3.781,5 milions d'euros, dels quals es planeja destinar el 25% a inversions en matèria de digitalització (uns 950 milions d'euros) entre el 2021 i el 2023. Quan aproximem les inversions en digitalització del sector mitjançant la base de dades EUKLEMS, la inversió considerada representa el 16% de la inversió anual del sector en la mitjana dels anys 2014 i 2015. Repartida de manera uniforme entre els tres anys, es tracta d'un augment del 5,4% per any, una taxa significativa, ja que el creixement mitjà d'aquesta mena d'inversions al sector va ser del 4,0% entre el 1996 i el 2015.

1. El 2019, el conjunt d'aquests tres sectors va representar gairebé el 29% del PIB.

2. Per aproximar la inversió en digitalització, agregarem les categories de *Software* y bases de dades, Recerca i desenvolupament, Ordinadors i Equips de telecomunicació. Així mateix, aproximem el sector turístic mitjançant l'ús dels sectors CNAE I i R (Hoteleria i Activitats artístiques, recreatives i espectacles).

Les inversions considerades es poden distingir en dos eixos:

- 1) **Promoció d'espais de dades sectorials:** impulsar la creació de grans espais de dades sectorials que serveixin de base per a la digitalització o per ser explotats mitjançant eines d'anàlisi. Es preveu finançar projectes pilot per explorar les possibilitats d'intercanvi de dades.
- 2) **Inversions en l'àmbit de l'economia circular:** finançar l'adopció de tecnologies digitals orientades a la gestió mediambiental.

Hi ha un tercer eix, molt important, que es desenvolupa al voltant de la nova figura de la col·laboració públic-privada, els PERTE, pensats per impulsar projectes amb una elevada capacitat d'arrossegament, els quals també contenen elements d'inversió en digitalització. Així i tot, encara cal concretar les actuacions que es realitzaran en aquest tercer eix.

3. Sector agroalimentari i pesquer

El focus del Pla és respondre els reptes que erosionen la competitivitat del sector. Entre d'altres, s'esmenta el retard en la incorporació de les tecnologies digitals. Per afrontar aquest retard, es destina el 7% dels fons de l'MRR dirigits al sector (1.051 milions d'euros) a inversions en digitalització, la qual cosa representa uns 74 milions d'euros, que caldrà distribuir entre el 2021 i el 2023.

Tot i que, en valor absolut, la quantitat pot semblar petita, la xifra contemplada al Pla representa el 90% de la inversió anual del sector en la mitjana dels anys 2014 i 2015. Es tracta d'una quantitat molt rellevant, que pot representar un pas important en la digitalització del sector i que se situa a la cua dels sectors econòmics en aquest àmbit, segons l'Índex CaixaBank de Digitalització Sectorial 2020.³

Valorant les inversions amb una mica més de detall, podem distingir entre les actuacions dirigides al sector agroalimentari i les més específiques del pesquer:

- 1) Pel que fa al **sector de l'agroalimentació**, s'obre una línia de préstecs participatius a través de l'Empresa Nacional d'Innovació S. A. (ENISA) per a pimes agroalimentàries i del sector rural que presentin projectes innovadors i digitals. Així mateix, es planteja crear un *hub* d'innovació digital per facilitar a les empreses l'adopció de les noves tecnologies i per crear un observatori per fer un seguiment de tot el procés de digitalització del sector.
- 2) Pel que fa al **sector pesquer**, es contempla una bateria de mesures, entre les quals destaquen les ajudes per a la digitalització de la flota pesquera i dels serveis de vigilància pesquera i les inversions per modernitzar la Xarxa de Reserves Marines d'Interès Pesquer.

En definitiva, el Pla contempla inversions digitals notables als tres sectors considerats. Per bé que els àmbits d'acció semblen adequats, el seu impacte dependrà de la qualitat de les inversions que es realitzin. En aquest sentit, serà important la coordinació entre el sectors públic i el sector privat i comptar amb avaluacions independents de les diferents inversions.

Clàudia Canals i Oriol Carreras

3. Vegeu: <https://www.caixabankresearch.com/ca/document/06-juliol-2021/index-caixabank-digitalitzacio-sectorial-2020>.